

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Numri i lëndës: 2023:111290

Datë: 20.06.2024

Numri i dokumentit: 058403350

Kzz.br.345/2024

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA – veće sastavljeno od sudija: Afrim Shala, predsednik veća, Agim Maliqi i Mejreme Memaj, članovi veća, sa stručnim saradnikom Bujarom Balaj, zapisničara, u krivičnoj stvari protiv osuđenog S. H., zbog krivičnog dela krijumčarenja migrantima iz člana 164, stav 1 Krivičnog zakonika Republike Kosovo (skr. KZRK), odlučujući o zahtevima za zaštitu zakonitosti Kancelarije glavnog državnog tužioca i branioca osuđenog i zastupnika treće stranke, podneti protiv presude Osnovnog suda u Prizrenu – Odeljenja za teška krivična dela PKR br. 64/2023 od 07.11.2023 od 22.02.2024 godine, na sednici veća održanoj 18.06.2024 godine, donosi sledeće:

P R E S U D A

L Usvajanjem zahteva za zaštitu zakonitosti Kancelarije Glavnog državnog tužioca, preinačuje se presuda Osnovnog suda u Prizrenu - Odeljenja za teška krivična dela PKR.br.64/2023 od 07.11.2023 godine samo u odnosu na nalog za oduzimanje na način da se oduzete stvari vrate trećem licu, vlasniku Preduzeća "E. DOO" iz N. P., i to: kamion marke "M.", žute boje, registarskih oznaka ..., sa br. šasije ..., sa prikolicom sa registarskim oznakama ..., žute boje, sa br. šasije ... i odgovarajućih dozvola za promet za kamion i prikolice.

II. Odbija se kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti branioca osuđenog S. H., podnet protiv presude Osnovnog suda u Prizrenu - Odeljenje za teška krivična dela PKR br. 64/2023 od 07.11.2023 godine i presude Apelacionog suda Kosova – Odeljenje ta teška krivična dela PAKR. br.15-2024 od 22.02.2024 godine, dok se zahtev zastupnika treće stranke odbacuje kao nedozvoljen.

O b r a z l o ž e n j e

Odluka Osnovnog suda

Osnovni sud u Prizrenu, Odeljenje za teška krivična djela, presudom PKR br. 64/2023 od 07.11.2023, osuđeni S. H. oglašen je krivim zbog krivičnog dela krijumčarenje migrantima iz člana 164 st. 1 KZRK, osuđujući ga na kaznu zatvora od 2 (dve) godine i novčanu kaznu u iznosu od 500 (petsto) €. Osuđeni je dužan da plati iznos od 200 €, na ime sudskog paušala, kao i iznos od 50 € na ime takse za naknadu štete žrtvama zločina. U skladu sa članom 277, stav 1 Zakonika o krivičnom postupku oduzeto je kamion marke „M,“, žute boje, registarskih oznaka NP-113-RM, sa prikolicom i odgovarajućom saobraćajnom dozvolom za kamion i prikolicu.

Odluka Apelacionog suda Kosova

Apelacioni sud Kosova, presudom PAKR.br. 15/2024 od 22.02.2024 godine, odbio je kao neosnovanu žalbu branioca osuđenog i potvrdio presudu prvostepenog suda, dok je žalbu zastupnika preduzeća "E." DOO odbacio kao nedozvoljenu.

Zahtev za zaštitu zakonitosti

Protiv navedenih presuda, zahtev za zaštitu zakonitosti izjavili su:

Kancelarija glavnog državnog tužioca, zbog drugih povreda odredaba krivičnog postupka kada su takve povrede uticale na zakonitost sudske odluke, sa predlogom da Vrhovni sud Kosova

usvoji zahtev kao osnovan, da poništi presudu prvostepenog suda drugo, i predmet vrati na ponovno suđenje samo povodom razmatranja zahteva za zaštitu zakonitosti zastupnika trećeg lica;

- branilac osuđenog S. H., advokat Valbonë Morina iz Đ., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona i drugih povreda odredaba krivičnog postupka kada su takve povrede uticale na zakonitost sudske odluke, sa predlogom da Vrhovni sud Kosova usvoji zahtev kao osnovan, da pobijane presude ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje;

- zastupnik trećeg lica, advokat Idriz Daci iz Đ., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i drugih povreda odredaba krivičnog postupka kada su ovakvi prekršaji uticali na zakonitost sudske odluke, sa predlogom da Vrhovni sud Kosova usvoji zahtev kao osnovan, da se osporene presude preinače i da se oduzete stvari vrate vlasniku preduzeća „Ervin“ LLC

Mišljenje kancelarije Glavnog državnog tužioca

Glavni tužilac Države Kosovo, dopisom KMLP.II.br. 149/2023 od 31.05.2023 godine, predložio je da se zahtev za zaštitu zakonitosti branioca osuđenog odbije kao neosnovan.

Navodi izneti u zahtevu

U zahtevu Kancelarija Glavnog državnog tužioca ističe da je presuda drugostepenog suda, budući da je donesena uz bitne povrede odredaba krivičnog postupka koje su uticale na zakonitost sudske odluke, obzirom da je prvostepeni sud prilikom razmatranja žalbe punomoćnika treće stranke istu odbacio kao nedozvoljenu, iako je odredbom člana 381, stav 4 ZKP propisano da žalbu može izjaviti i lice kome je oduzeta imovina. Na ovaj način proizlazi da je povređeno pravo trećeg lica za razmatranje oduzimanja imovine od strane drugostepenog suda.

U zahtevu branioca osuđenog se ističe da osporene presude sadrže bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 384, st. 1, podstav 1.2 ZKP, budući da je osuđenom povređeno pravo na odbranu zagarantovano odredbom člana 52, ZKP i Ustavom Republike Kosovo. Navodi se da

je takvo pravo osuđenom zagarantovano od početka krivičnog postupka, dok je osuđenom to pravo uskraćeno na posebnom istražnom ročištu jer nije imao branioca, uprkos činjenici da je na ovom ročištu bio prisutan advokat Idriz Daci, ali da isti je bio zastupnik treće stranke, odnosno zastupnik preduzeća "E." Doo. Ovakva povreda navodi se da je povreda koja je uticala na donošenje sudske odluke, budući da je presuda prvostepenog suda zasnovana na zapisniku o posebnom istražnom pretresu na kojem su saslušani oštećeni i na osnovu ovih izjava osuđeni je oglašen krivim. Osim toga, sud drugog stepena je ovu povredu trebao izbeći po službenoj dužnosti, ali je ne ispitivanje ove povrede uticalo da se presuda zasniva na neprihvatljivim dokazima pribavljenim tokom zapisnika o posebnoj istrazi i na izjave oštećenih koje su uzete koje uzete u odsustvu advokata osuđenog.

Dok se u zahtevu zastupnika treće stranke ističe činjenica da su pobijane presude donete uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, osporavajući oduzimanje imovine trećeg lica koje nije imalo saznanja o radnjama osuđenog lica, pa je oduzimanje imovine izvršeno nezakonito.

Nalazi Vrhovnog suda Kosova

Vrhovni sud Kosova na sednici veća nakon razmatranja spisa predmeta, u smislu člana 435, st. 1 u vezi sa članom 436 st. 1 Zakonika o Krivičnom Postupku (ZKP) i ocene navoda iz zahteva, našao da je:

- zahtev Glavnog državnog tužilaštva osnovan, zahtev branioca osuđenog je neosnovan, dok zahtev zastupnika trećeg lica nije dozvoljen.

Razmatrajući navode Kancelarije glavnog državnog tužioca iznete u zahtevu za zaštitu zakonitosti, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da izneti navodi o ne ispitivanju žalbe od strane drugostepenog suda ispostavljaju se osnovanim, s obzirom da je odredbom člana 381, stav 4 ZKP dozvoljena žalba i licu kome je oduzeta imovina. I pored toga što je u dotičnom zahtevu predloženo vraćanje predmeta drugostepenom sudu na odlučivanje po žalbi zastupnika treće stranke, ali na osnovu spisa predmeta i načela ekonomičnosti krivičnog postupka, Vrhovni sud Kosova je odlučio da preinači presudu prvostepenog suda, jer smatra da nisu ispunjeni zakonom propisani uslovi da

se nalaže trajno oduzimanje imovine trećeg lica, odnosno vlasniku preduzeća "ERWIN DOO" iz Novog Pazara.

Vrhovni sud Kosova ne usvaja zaključak prvostepenog suda u vezi oduzimanja iz razloga što u konkretnom slučaju proizilazi da nisu vrednovani kriterijumi za oduzimanje i kako je oduzetim predmetom - kamionom i prikolicom omogućeno izvršenje krivičnog dela. Prvostepeni sud morao je koristiti potreban test za utvrđivanje odlučujuće činjenice da li je osuđeni bio vlasnik kamiona, a zatim da potvrdi vlasnika kamiona i prikolice, kao i da utvrdi saznanje trećeg lica da se kamion koristi za nezakonite svrhe, odnosno da se trećoj strani pruži mogućnost da se izjasni o ovim činjenicama, a zatim obavi oduzimanje istih. Vrhovni sud Kosova je u konkretnom slučaju primenio test počevši od činjenice da li je zaplenjeno vozilo vlasništvo osuđenog, a zatim činjenice da ukoliko je treća strana imala saznanja da se njegov kamion koristi u ilegalne svrhe tj. krijumčarenje migranata. Tako da je kroz ovaj test Vrhovni sud Kosova zaključio da prvobitno iz spisa predmeta, odnosno dokumentacije kamiona i prikolice, proizilazi činjenica da je vozilo bilo vlasništvo pravnog lica, odnosno vlasnika Preduzeće „E. DOO“ iz N. P., o kojem u toku postupka nije potvrđeno da je imao saznanja da se vozilo koristi za izvršenje krivičnog dela, obzirom da nije potvrđeno saznanje treće stranke – vlasnika kamiona da je isti korišćen za izvršenje krivičnog dela, time nije ispunjen uslov za oduzimanje propisan zakonskim odredbama.

Vrhovni sud Kosova dalje ocenjuje da je pitanje imovine kao apsolutnog prava zaštićeno članom 46 Ustava Republike Kosovo i međunarodnim instrumentima, odnosno članom 1 Protokola br. 1 EKLJP i to predstavlja dodatnu obavezu redovnih sudova u njihovoj primeni tokom donošenja odluka u vezi sa zahtevima trećih stranaka i moraju uzeti u obzir dva glavna faktora. Prvo, sud uzima u obzir da li je oštećena treća stranka imala mogućnost da efektivno iskaže potraživanje imovine i da li su ta potraživanja ispitana u procesima sprovođenja. Sa ove tačke gledišta važno je spomenuti i praksu ESLJP u slučaju BKM Logistik protiv S., ... *„u kom slučaju je utvrđeno da bi oduzimanje imovine trećeg lica moglo biti obrazloženo samo ako su interesi treće strane kojoj će imovina biti vraćena teže više od rizika vraćanja imovine i činjenica da nije prilagođen za krijumčarenje i nije postojao rizik da će se u budućnosti koristiti za krijumčarenje, stoga je oduzimanje imovine od strane nadležnih organa ocenjeno nerazumnim, nesrazmernim i predstavlja kršenje člana 1.Protokola I EKLJP”*. Dok u konkretnom slučaju, iako je oštećena

stranka, odnosno vlasnik vozila, izneo je navode, ali njegovi navodi nisu ispitani prilikom konačne konfiskacije i pored toga što vozilo nije bilo posebno dizajnirano za prevoz migranata, kao i da ubuduće nije postojao rizik da će se koristiti u te svrhe jer je vlasnik imao odgovorno ponašanje, odnosno iz dokumentacije predmeta ne proizilazi da je bio umešan u izvršenje krivičnog dela.

Što se tiče navoda branioca osuđenog, Vrhovni sud Kosova nalazi da navod istaknut u zahtevu rezultira neosnovan jer se na osnovu spisa predmeta proizilazi da je osuđenog zastupao branilac I. D., i to još od saslušanja u policiji, zatim tokom ročišta za određivanje mere pritvora a pogotovo tokom posebnog istražnog ročišta, u kom slučaju se vidi da je ista osoba bila zastupnik osuđenog i to je najbolje uočeno sa činjenicom da je upravo ovaj branilac uložio žalbe na rešenje o određivanju produženja pritvora, a štaviše, isti branilac je podneo zahtev za odbacivanje optužnice upravo u ime osuđenog, pa je navod da ovaj branilac nije zastupao osuđenog potpuno neosnovan. Činjenica da sada isti branilac u ovoj fazi krivičnog postupka (žalbena faza) nastavlja zastupanje trećeg lica ni pod kojim okolnostima ne čini manjivim zastupanje osuđenog u prethodnim fazama krivičnog postupka.

Što se tiče zahteva zastupnika trećeg lica, Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je odredbom člana 433, stav 1 ZKP-a, utvrđeno da zahtev za zaštitu zakonitosti može podneti: glavni državni tužilac, okrivljeni i njegov branilac. Dakle, iz ove zakonske odredbe proizilazi da oštećeni, odnosno zastupnik trećeg lica nije među ovim licima sa pravom podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti, te je zahtev za zaštitu zakonitosti nedozvoljen.

Iz gore iznetog a u smislu člana 437, stav 1 ZKP, odlučeno je kao u dispozitivu presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA - PRIŠTINA

Kzz.br.345/2024, od 18 juna 2024 godine.

Stručni saradnik,

Bujar Balaj

Prevela: Drita Kelmendi

Predsednik veća,

Afrim Shala